Tvistefrågor vid företagsöverlåtelser

Lars Edlund och Christer Danielsson

Statistik

Ungefär 13 procent av de cirka 200 målen vid SCC 2011 gällde företagsöverlåtelser.

Antalet mål och andelen M&A-mål var ungefär likadan de tre åren dessförinnan.

Det innebär att det varit cirka 100 sådana mål hos SCC de senaste fyra åren.

Boiler plate-klausul i SPA

This Agreement shall be binding upon and inure to the benefit of the successors and assigns of the parties hereto, but shall not be assignable by any party without the prior written consent of the other

Svea Hovrätts dom 2 oktober 2012

”Aktieöverlåtelseavtalet är träffat av två skandinaviska företag, upprättat efter anglo-amerikanskt mönster och författat på engelska, trots att svensk rätt ska tillämpas på avtalet.”

Svea Hovrätts dom 2 oktober 2012

”Eftersom avtalet är författat på engelska efter anglo-amerikanskt mönster bör de använda begreppen ”successors, assigns and assignable” enligt hovrättens mening tolkas utifrån en anglo-amerikansk juridisk-teknisk betydelse.”

Anglo-amerikanska begrepp: Ytterligare exempel

The Purchaser shall use its best efforts to obtain competition clearance.

The Target Company is a company in good standing.

Styckekostnadstvisten

Målbolaget bedriver tillverkning av en viss produkt. Under förhandlingarna mellan Säljare och Köpare blir det mycket diskussion om produktionskostnaderna. Säljaren presenterar material som innehåller en styckekostnadskalkyl för produkten. Enligt kalkylen är de direkta och indirekta kostnaderna för att tillverka en enhet av produkten 100 kr. Denna information är avgörande för Köparens beslut att förvärva målbolaget, enligt vad Köparen påstår när tvist uppkommit.

Avtal skrivs med sedvanliga garantier om verksamhetens bedrivande i enlighet med lag och gällande föreskrifter. Någon specifik garanti om styckekostnadskalkylen finns inte i avtalet. Dock får Köparen in en informationsgaranti i avtalet.

Efter tillträdet visar det sig att styckekostnadskalkylen är felaktig; målbolaget har haft en bristande kostnadsredovisning som medfört att vissa kostnader felallokerats eller inte allokerats alls.

Den aktuella informationsgarantin har någon av följande lydelser:

1. Säljaren har gett Köparen tillfälle att ta del av all information om verksamheten som finns hos säljaren eller målbolaget.

2. Säljaren har inte undanhållit någon information om väsentliga förhållanden rörande målbolaget som skulle ha haft betydelse för utformningen av villkoren i avtalet eller beräkningen av köpeskillingen.

3. Säljaren har lämnat all information som är relevant för att göra en korrekt värdering av målbolaget.

Har Säljaren något garantiansvar för kalkylen enligt de olika klausulalternativen? Gör det någon skillnad om kalkylen inte var föremål för diskussion, men däremot ingick den i det omfattande DD-materialet i en pärm benämnd ”Produktionsfrågor”.

Ersättning med multipel eller inte

I ett aktieöverlåtelseavtal finns följande bestämmelse:

> Vid avvikelse från någon av garantierna ska köparen, i form av prisavdrag, ha rätt till ersättning för den skada han och/eller Bolaget lider.

Det visar sig senare (det är ostridigt) att det i överlåtelseavtalet garanterade bokslutet för närmast föregående räkenskapsår är felaktigt i visst avseende med följd att resultatet i bokslutet är 5 MSEK högre än det verkliga resultatet. Felet är inte av engångskaraktär utan det kan antas att resultatnivån även för framtiden (allt annat lika) blir 5 MSEK lägre än vad det garanterade bokslutet indikerade.

Under förhandlingarna har det klart framgått för säljaren att köparen räknat fram den köpeskilling han åtagit sig att betala för bolaget på grundval av en multipel tillämpad på resultatet i det garanterade bokslutet, nämligen 6 x årsresultatet. I avtalet står dock inget om hur köpeskillingen har bestämts. Där anges bara att köpeskillingen är X MSEK.

Har köparen – till följd av garantiavvikelsen – rätt till ersättning enligt den ovan återgivna bestämmelsen med 5 MSEK eller med 30 MSEK (6x5MSEK)?

Gör det någon skillnad om garantitexten lyder:

> Vid avvikelse från någon av garantierna ska köparen, i form av prisavdrag, ha rätt till ersättning, *krona för krona*, för den skada han och/eller Bolaget lider.